

KARTA

öfver

SPEXERYDS MANGANGRUFVOR.

K A R T A

öfver

SPEXERYDS MANGANGRUFVOR

och

Ödestugu socken, Jönköpings Län,

upprättad efter äldre karts och på grund af egna mätningar,

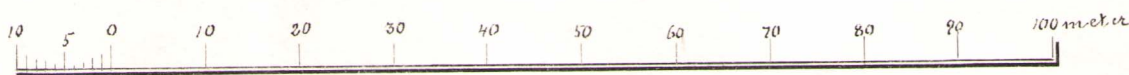
afslutade den 20 December 1886

af

Hans vrn Post.

dertill behörig enligt Bergsöfverstyrelsens Beslut den 12 Juni 1885.

Skala 1:800.

Varp (Vale).

Sänkning.
 Skäpning.
 Jordrymning.

Mangannalm.

Rasberg.

Vattenfylld sänkning.

Jordhöjd.

Stoppunkt.

Profillinier.

Utmålsröse.

Utmålsgränser.

Elektrisk ledning.

Egogränser.

Rörledning.

Lin och Röstledning.

Byggnad.

Jernväg.

Stårkypunkt.

Connektionspunkt.

Leroläppa.

Gneis.

Ömråd skaka.

Löfskog.

Barrskog.

Kompletteringsmätning till denna karta

För tiden	Förhållande till med	Förhållande af	Inlagd i denna karta	
			af	den
18 ²⁰ / ₁₂ 86	18 ²⁸ / ₂ 88	Haus v. Post	C.H. Mannesthale	18 ²⁸ / ₂ 88.
18 ²⁸ / ₂ 88	18 ¹⁰ / ₁₂ 89	J.R. Wibel	C.H. Mannesthale	18 ²⁸ / ₂ 90.
18 ¹⁰ / ₁₂ 89	18 ⁵ / ₁₂ 91	Jh. Dahlblom	C.H. Mannesthale	18 ⁵ / ₁₂ 91.
18 ⁵ / ₁₂ 91	18 ¹⁰ / ₁₂ 93	Jh. Dahlblom	Carl Fygare	18 ¹⁰ / ₁₂ 93 Coll. C.H.M. 4.
18 ¹⁰ / ₁₂ 93	18 ¹⁷ / ₁₂ 94	Jh. Dahlblom	C.H. Mannesthale	18 ¹⁷ / ₁₂ 94.
18 ¹⁷ / ₁₂ 94	18 ⁸ / ₁₂ 99	H. Sundholm	C.H. Mannesthale	19 ⁵ / ₁₀ 00.
18 ⁸ / ₁₂ 99	19 ²⁷ / ₁₂ 01	H. Sundholm	Carl Fygare	19 ²⁷ / ₁₂ 02 Coll. C.H.M. 4.
19 ²⁷ / ₁₂ 01	19 ¹⁵ / ₁₂ 02	Aug. Sigiström	Carl Fygare	19 ¹⁵ / ₁₂ 03 Coll. C.H.M. 4.
19 ¹⁵ / ₁₂ 02	19 ² / ₁₂ 08	H. Höjer	Carl Fygare	19 ² / ₁₂ 08.
19 ² / ₁₂ 08	19 ² / ₁₂ 09	Georg Carlsson	Carl Fygare	19 ² / ₁₂ 09.
19 ² / ₁₂ 09	19 ⁸ / ₁₂ 10	Rob. Höök	Carl Fygare	19 ⁸ / ₁₂ 10.
19 ⁸ / ₁₂ 10	19 ¹¹ / ₁₂ 11	Rob. Höök	Carl Fygare	19 ¹¹ / ₁₂ 11.
19 ¹¹ / ₁₂ 11	19 ²⁷ / ₁₂ 12	Rob. Höök	Carl Fygare	19 ²⁷ / ₁₂ 12.
19 ²⁷ / ₁₂ 12	19 ³⁵ / ₁₂ 13	Rob. Höök	Carl Fygare	19 ³⁵ / ₁₂ 13.
19 ³⁵ / ₁₂ 13	19 ² / ₁₂ 14	Rob. Höök	Carl Fygare	19 ² / ₁₂ 14.
19 ² / ₁₂ 14	19 ¹⁵ / ₁₂ 15	Karl Lidenvall	Carl Fygare	19 ¹⁵ / ₁₂ 15.
19 ¹⁵ / ₁₂ 15	19 ¹⁶ / ₁₂ 16	Karl Lidenvall	Rolf Jetterström	19 ¹⁶ / ₁₂ 17.
19 ¹⁶ / ₁₂ 16	19 ²² / ₁₂ 17	Karl Lidenvall	Rolf Jetterström	19 ²² / ₁₂ 17.
19 ²² / ₁₂ 17	19 ²⁷ / ₁₂ 19	Karl Lidenvall	Erv. L. Berglund	19 ²⁷ / ₁₂ 19.
19 ²⁷ / ₁₂ 19	19 ¹² / ₁₂ 20	Karl Lidenvall	Erv. L. Berglund	19 ¹² / ₁₂ 20.
19 ¹² / ₁₂ 20	19 ¹⁶ / ₁₂ 20	Karl Lidenvall	Erv. L. Berglund	19 ¹⁶ / ₁₂ 21.
19 ¹⁶ / ₁₂ 20	19 ¹⁷ / ₁₂ 22	A. F. Hedlund	Erv. L. Berglund	19 ¹⁷ / ₁₂ 22.
19 ¹⁷ / ₁₂ 22	19 ²⁹ / ₁₂ 23	A. F. Hedlund	Erv. L. Berglund	19 ²⁹ / ₁₂ 23.
19 ²⁹ / ₁₂ 23	19 ¹⁴ / ₁₂ 25	A. F. Hedlund	Erv. L. Berglund	19 ¹⁴ / ₁₂ 25.
19 ¹⁴ / ₁₂ 25	19 ³ / ₁₂ 26	A. F. Hedlund	Erv. L. Berglund	19 ³ / ₁₂ 26.
19 ³ / ₁₂ 26	19 ²⁶ / ₁₂ 29	A. F. Hedlund	Erv. L. Berglund	19 ²⁶ / ₁₂ 30.
19 ²⁶ / ₁₂ 29	19 ¹⁵ / ₁₂ 31	A. F. Hedlund	Erv. L. Berglund	19 ¹⁵ / ₁₂ 31.
19 ¹⁵ / ₁₂ 31	19 ¹³ / ₁₂ 44	Sten Gullberg	Lennart Norring	19 ¹³ / ₁₂ 44.
19 ¹³ / ₁₂ 44	19 ²⁸ / ₁₂ 46	Sten Gullberg	C.H. Mannesthale	19 ²⁸ / ₁₂ 47.
19 ²⁸ / ₁₂ 46	19 ² / ₁₂ 53	Bernt Dellwik/C.F. Mäklin	Edered Mellor	19 ² / ₁₂ 54.
19 ² / ₁₂ 53	19 ⁸ / ₁₂ 55	Bernt Dellwik/C.F. Mäklin	Arvid Brandberg	19 ⁸ / ₁₂ 55.

Gruvdriften nedlagd i februari 1955

Beskrifning

till

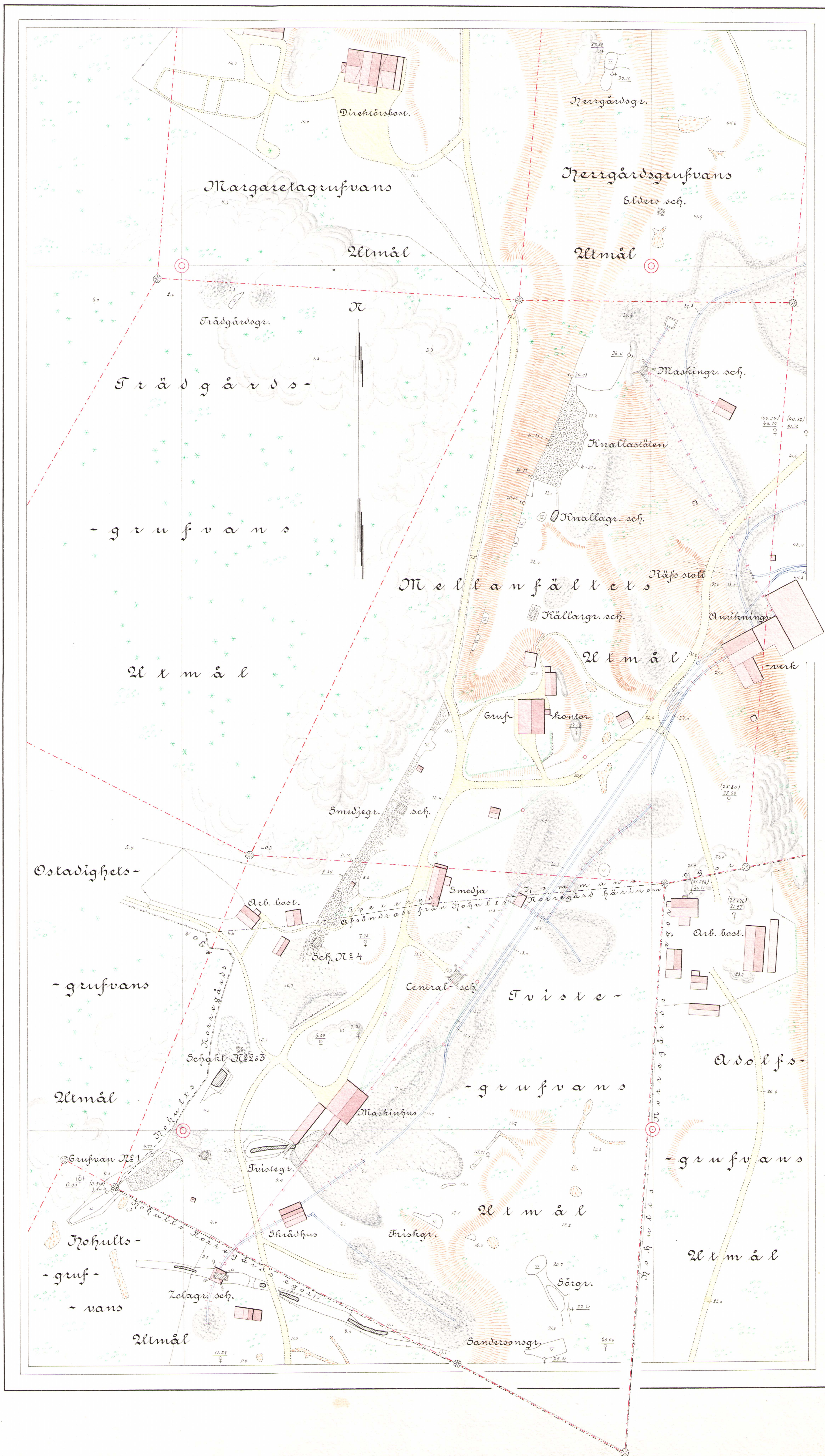
Karta öfver Spexeryds Grufvor.

De malmer, som inom fältet förekomma, utgöras af manganmalmer af högre och lägre oxydationsgrader såsom Manganit ($Mn_2O_3 + H_2O$), Hausmannit (Mn_2O_4), Braunit (Mn_2O_3), Pyrolusit (MnO_2), m. fl. Stalmerna förekomma i en granitisk gneis, hvars skiktning dock inom fältet ej är utvecklad och tydlig, men kan iakttagas i närheten, der den visar en strykning i ÖV-Ö, samt stupning åt ÖÖ. Den malmförande gneisen är kalkhaltig, och synes kalken möjligen stå i något genetiskt sammanhang med manganförekomsten. Fältet är i flera riktningar genomgått af större och mindre sprickor, uti hvilka fyllnadsmaterialet utgöres dels af rustberg af den omgifvande bergarten, dels af en tät, röd, finkorning granulit, dels af leror, uppkomna genom det nedrasade fyllnadsbergets sönderbrossning och förvittring, hvarföre dessa sprickbildningar vanligen inom fältet benämnas "keroläppor", samt dels slutligen af manganmalmen och kalksten vanligen utfyllande mellanrummen mellan stenarna samt andra håligheter. Man träffar äfven inom fasta berget en och annan med malin fylld mindre spricka. Inom fältet äro kända trene systemer af sprickor, ett strykande i ÖÖ-ÖV till Ö-Ö, samt ett strykande i Ö-V med en stark lugtning åt norr. Inom det i Ö-Ö strykande spricksystemet synas malmen af högre oxidationsgrad (såsom Brunsten) förekommit uppe mot dagytan, men deremot uppträda på djupet Hausmannit och Manganit, hvarjämte i detta spricksystem malmen i allmänhet innehåller kalk i större mängd, under det att det i Ö-V strykande systemet de lägre oxidationsgraderna af manganen såsom Hausmanniten och Manganiten äro förbärskande, samt malmen äro mindre kalkhaltiga och i följd deraf mera kiselsyzerika. Sprickornas stupning är olika, så att de synas korsas hvarandra på djupet på flera sätt. Sprickbildningarnes mågtighet varierar från 10 meter till några centimeter, men torde de malmförande partier, som i allmänhet brytas ega en mågtighet af 1 meter.

Fältet synes först vara bearbetadt omkring 1810-1820, dock hafva arbetena icke förrän på senare tider uppnått synnerligt omfång. Och under det krossstensgrus, som betäcker fältet, förekomma ofta mindre afrundade stenar af manganmalmer, nästan alltid af Pyrolusit, och hafva dessa förr tillgeologjorts genom en mängd jordrymningar.

Kartan är ursprungligen upprättad af Felix Hoppe, sedermera reviderad och kompletterad af Hans von Post och förutläggningen afslutad den 20 December 1886. (se Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce Collegii beslut af den 12 Juni 1885). De af Hoppe använda connectionspunkterna hafva bebehållits, samt här för malmens förekomst valts ett beteckningsätt passande för fyndighetens gångartade karakter,

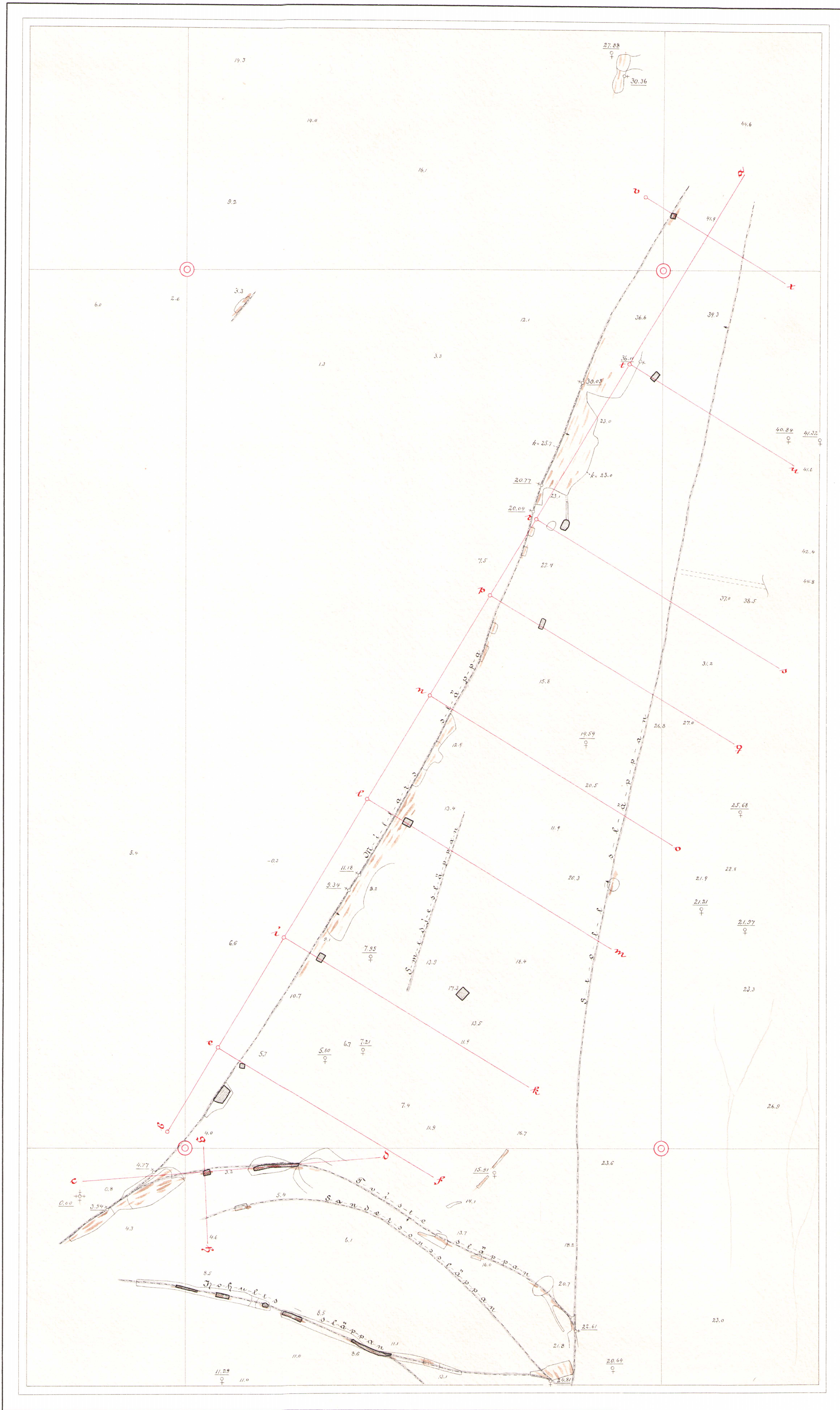
Uppgjordt i Dec. 1886. H. v. P.

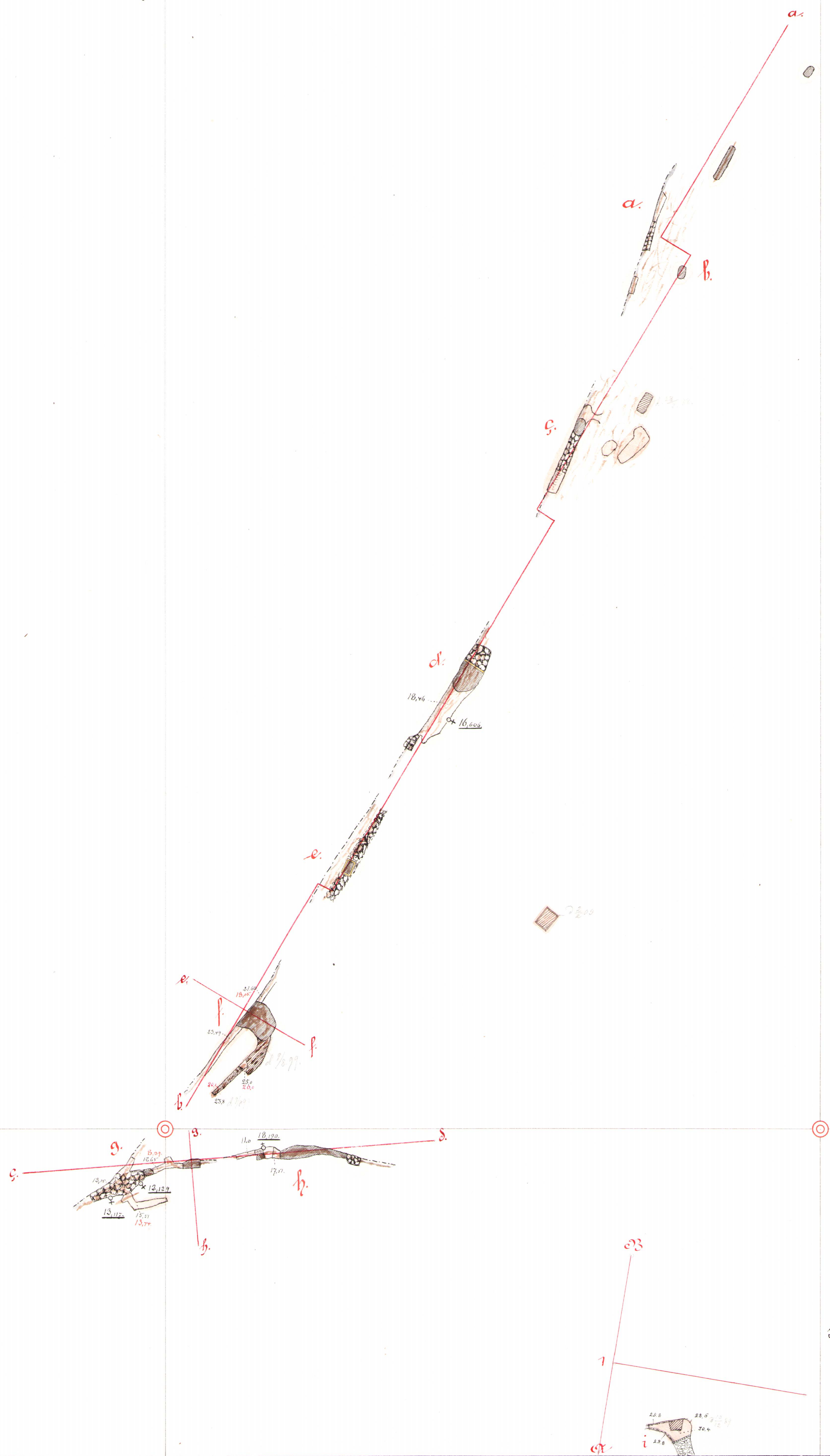
Mätningarna till detta dagblad afslutades af undersökning d. 8. 4. 1911. —
De inom parentes satta afvägningssiffrorna, hvilka äro tagna från
gamla dagbladet, hänföra sig till märkpunkterna, som anföras i utmålsproto-
kollen. — Utmålsrörens högen äro icke utmätta enligt utmålsproto-
kollen utan hafva erhållits genom direkt mätning.

Staveld den 29. 4. 1911.

Robert Floock

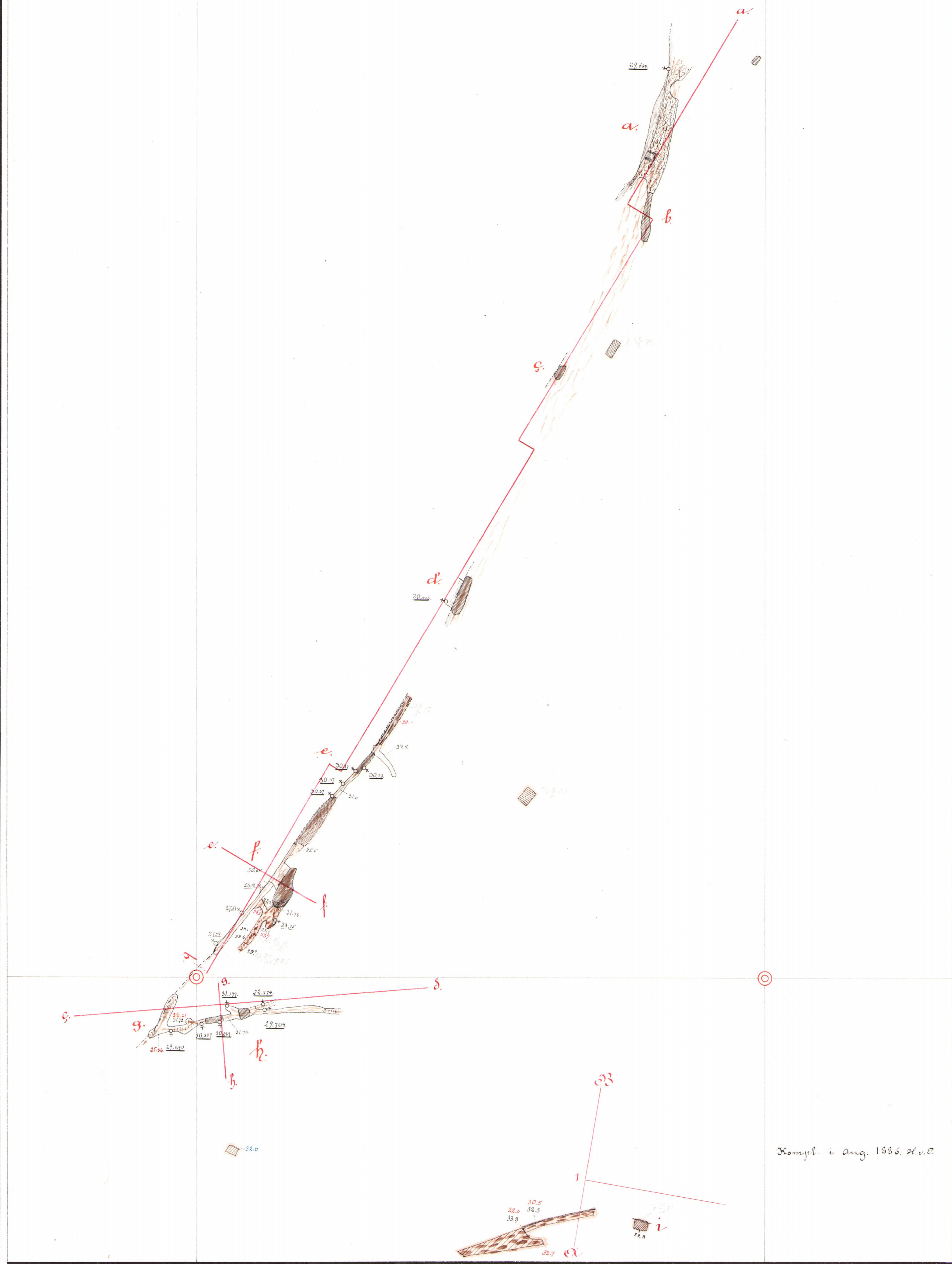

- a. Sördgrufvan.
- b. Snallagr.
- c. Källagr.
- d. Smedjegr.
- e. Skakt öf. 4.
- f. Skakt öf. 2 o. 3.
- g. Grufvan öf. 1.
- h. Tristegrufvan.
- i. Sandstensgr.

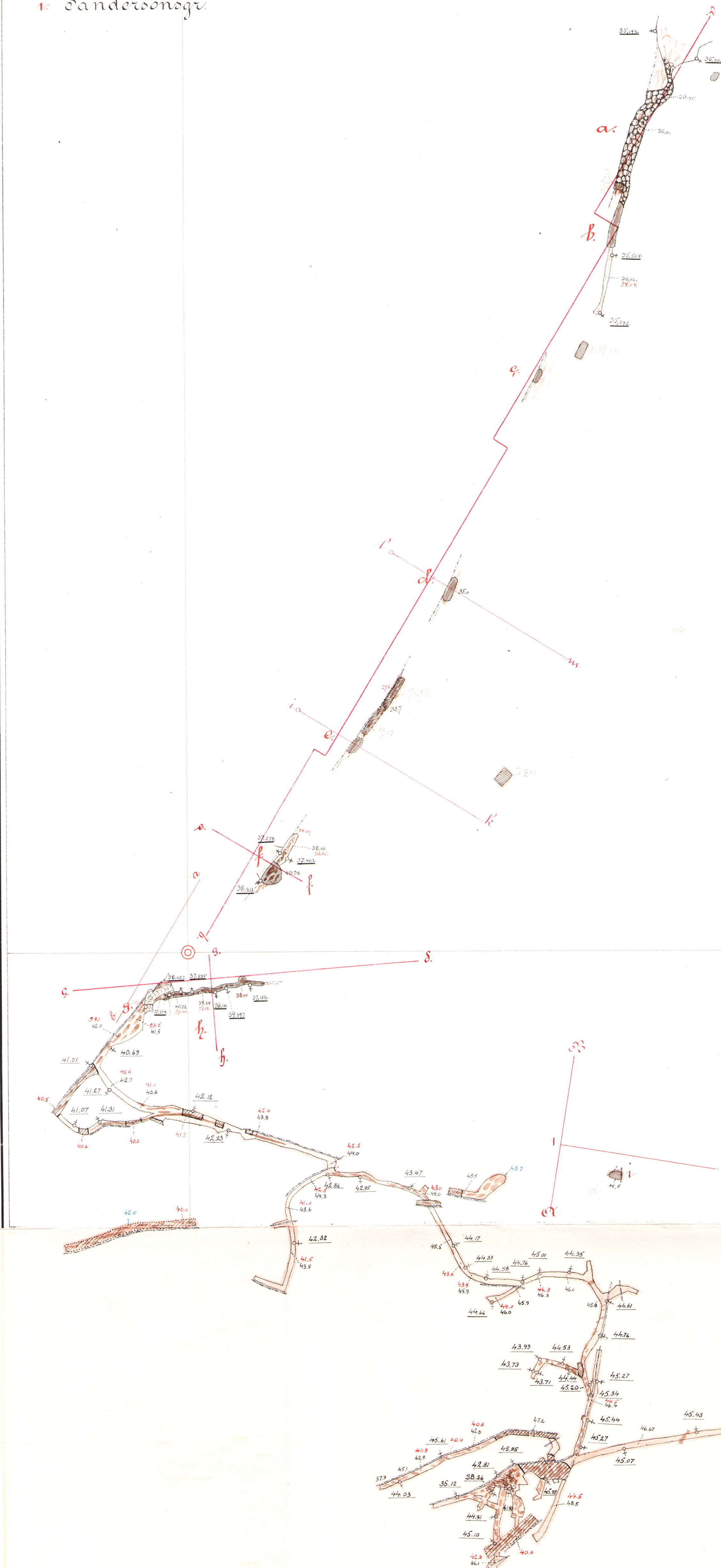

Kompl. i Aug 1886. H. v. P.

- a. Stordgrufran.
- b. Snallagr.
- c. Källargr.
- d. Smedjegr.
- e. Skakt St 4.
- f. Skakt St 2 o 3.
- g. Grufran St 1.
- h. Tristegrufan.
- i. Sandersonogr.

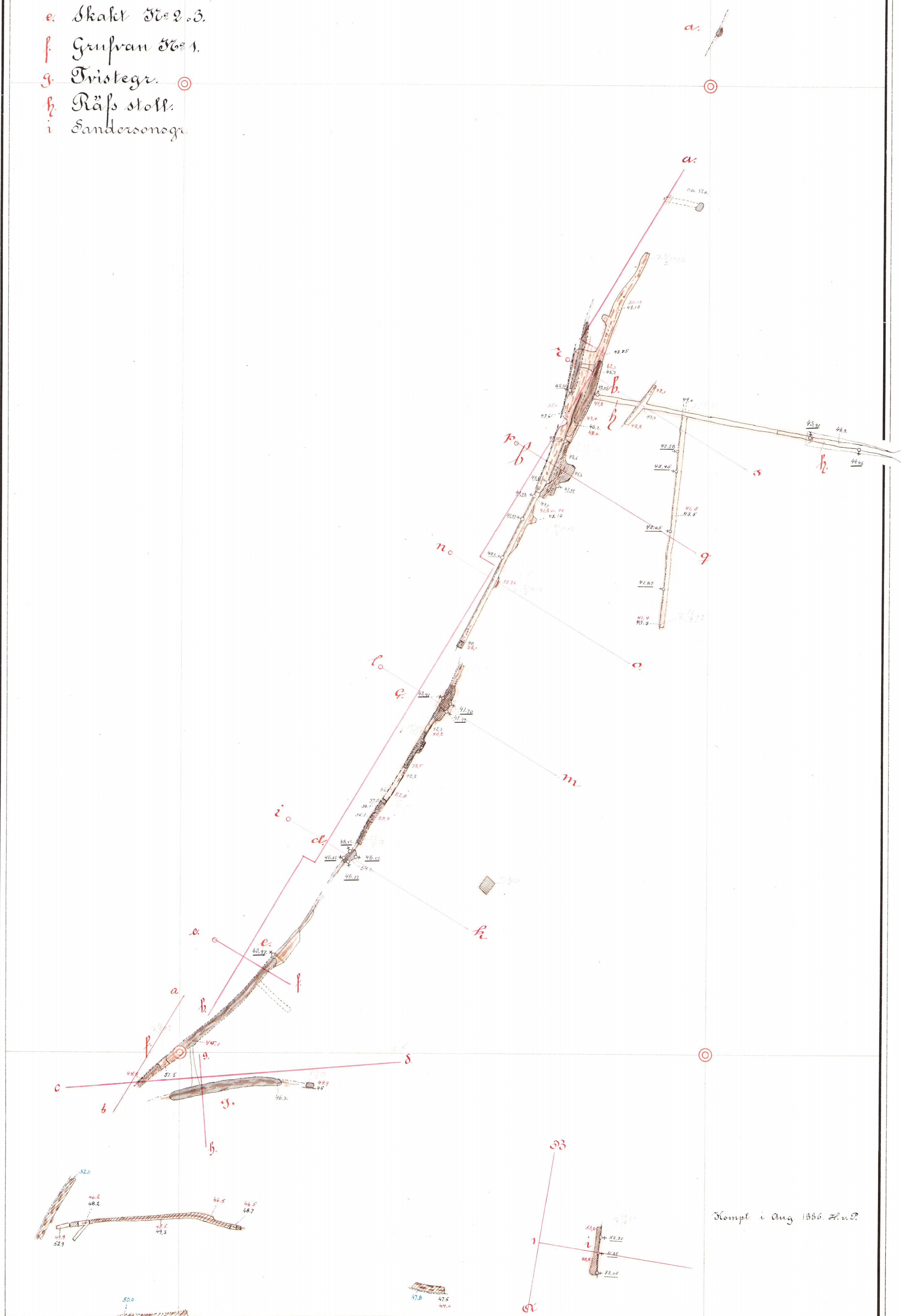

- a. Stordgrufran.
- b. Snallagr.
- c. Källagr.
- d. Smedjez.
- e. Skakt St. 4.
- f. Skakt St. 2. & 3.
- g. Grufran St. 1.
- h. Tristegrufan.
- i. Sandersonogr.

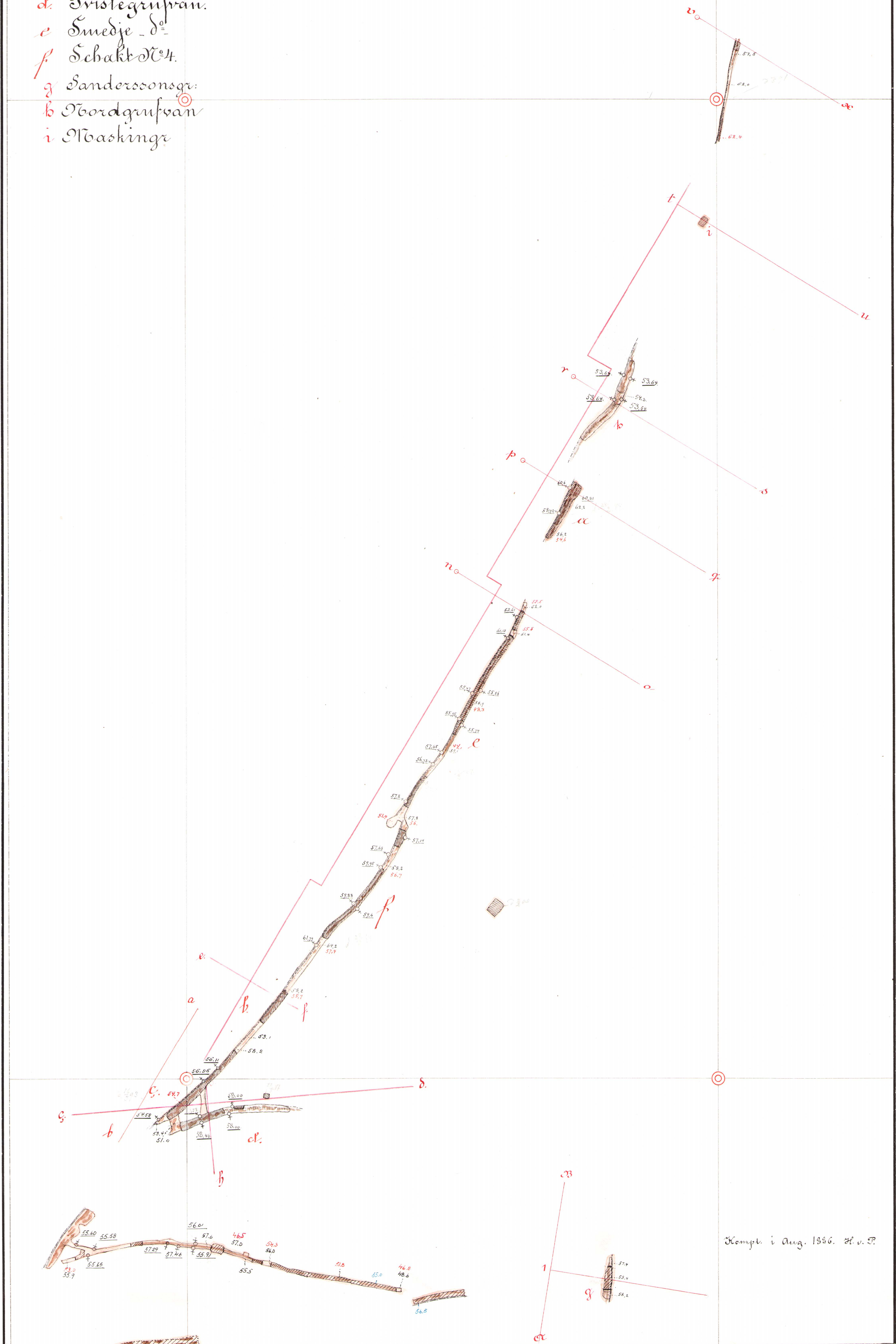
Skript i Aug. 1886. N. v. 2

- a. Eldes skakt.
- b. Smällagr.
- c. Smedjegr.
- d. Skakt St. 4.
- e. Skakt St. 2.3.
- f. Grufvan St. 1.
- g. Tristegr.
- h. Råfs stoll.
- i. Sandersonogr.

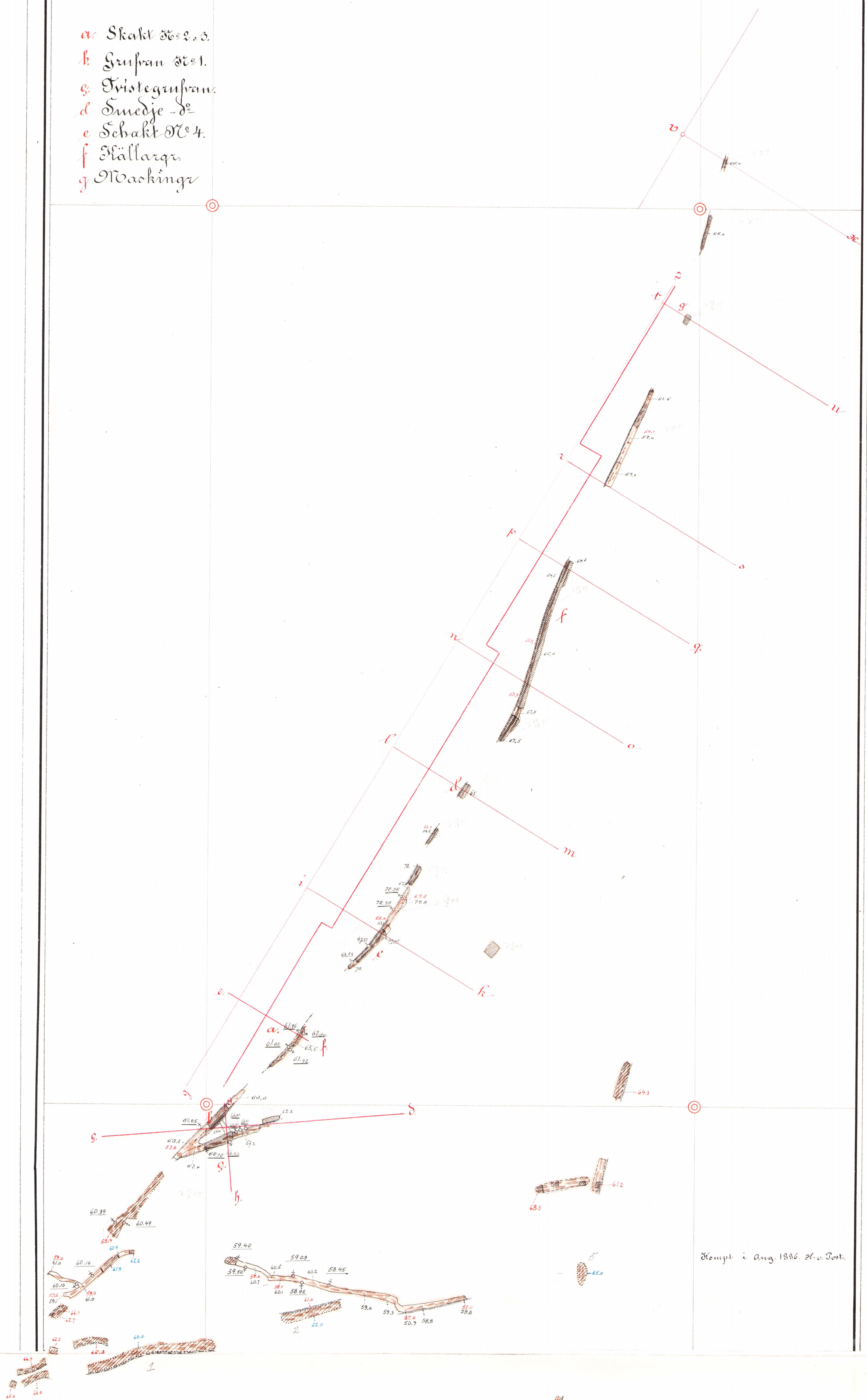
Kompl. i Aug 1886. H. v. P.

- a Knallagrufran.
- b Skakt 56° 20' 0.
- c Grufran 58° 1.
- d Tristegrufran.
- e Smedje - d.
- f Schakt 54.
- g Sanderssonsgr.
- h Nordgrufran
- i Maskingr

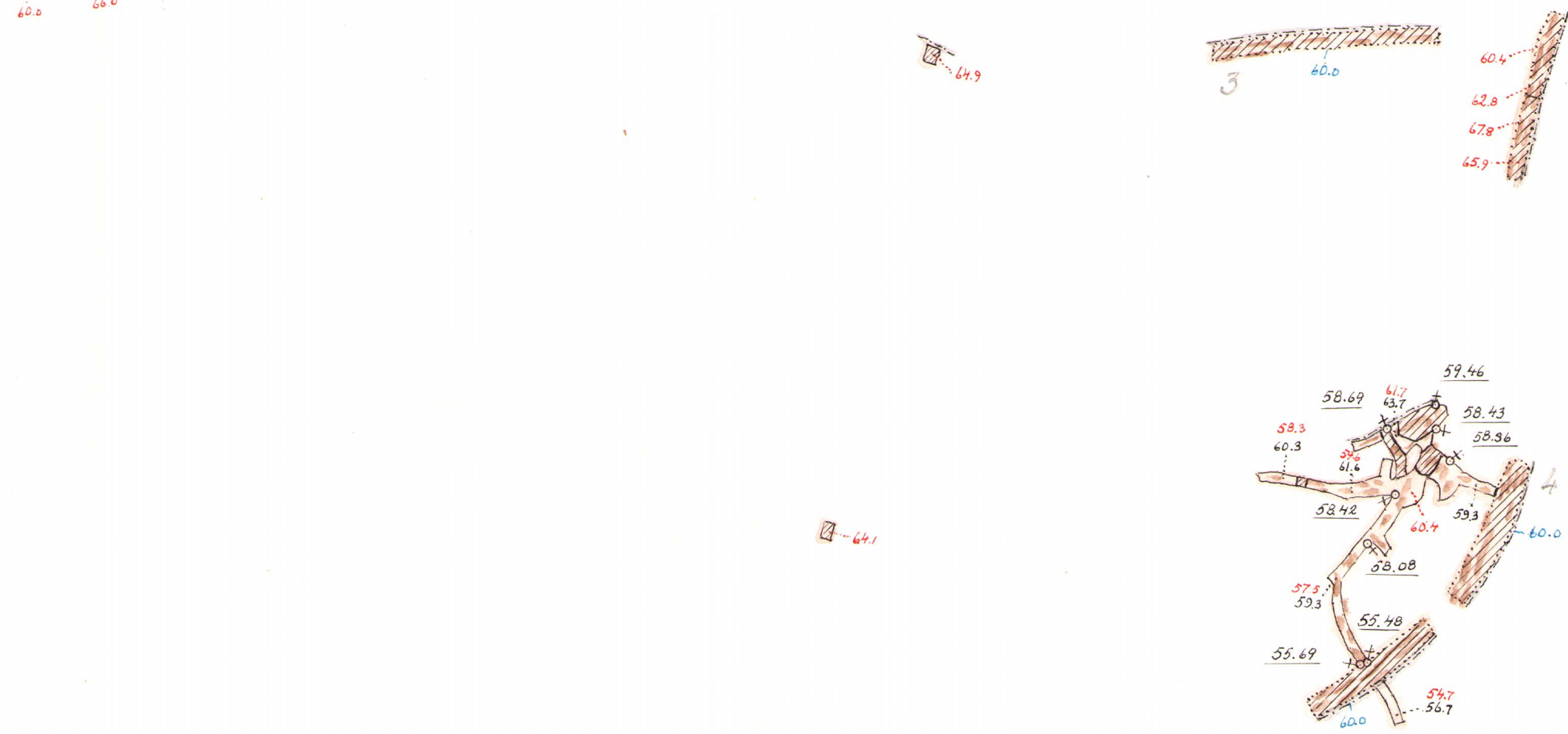

Kompl. i Aug. 1886. H. v. P.

- a Skakt 22.3.
- b Grufvan 22.1.
- c Tristegrufvan.
- d Smedje - d.
- e Schakt 22.4.
- f Ställargr.
- g Wackingsr.

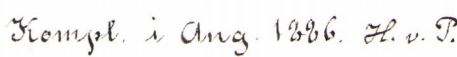

Kompl i Aug. 1846. St. v. Jark.

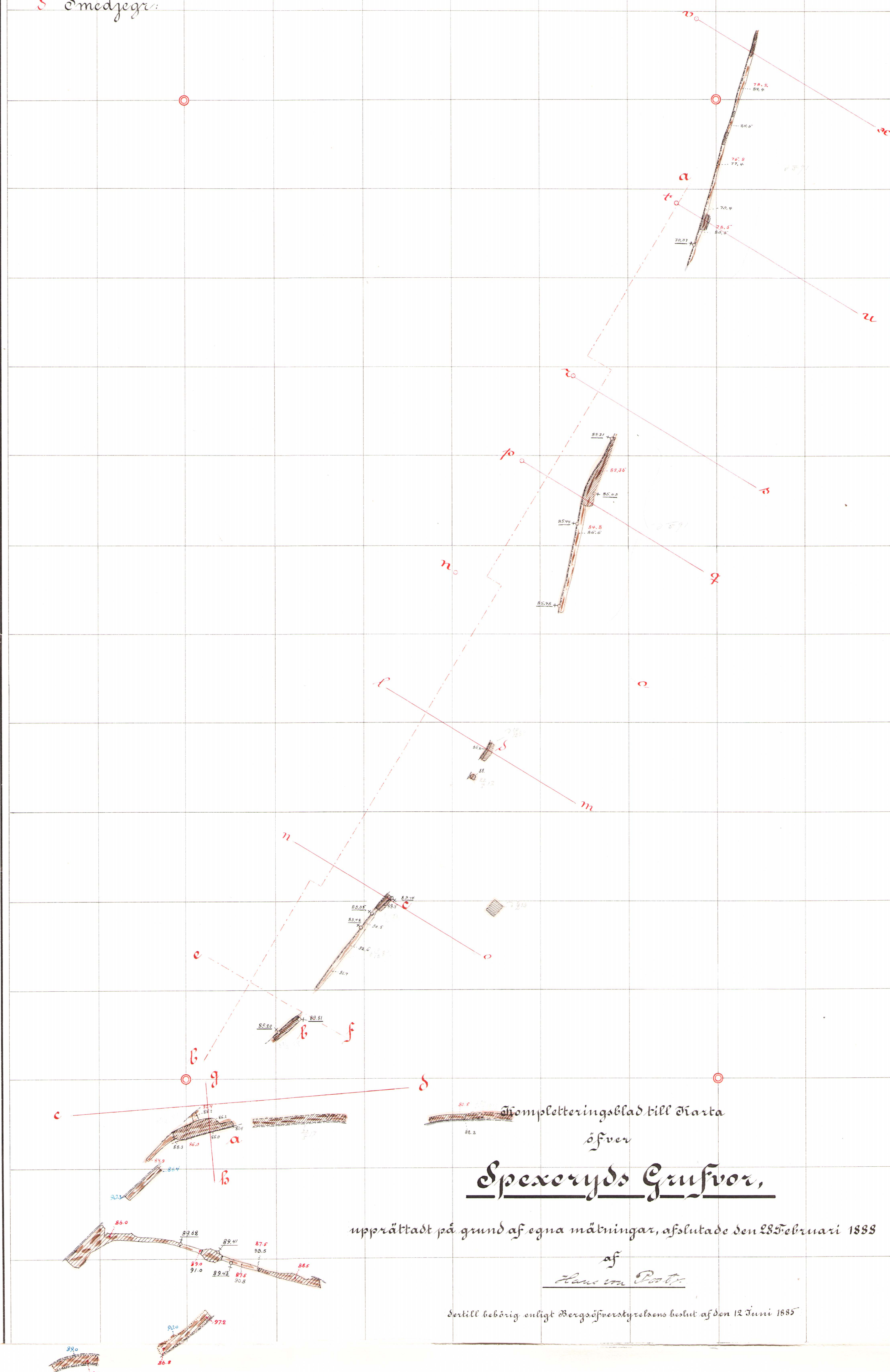
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
- Rum inlagda efter muntliga uppgifter

- g

1, 2 Rum inlagda efter muntliga uppgifter

- a Tristegr.
- b Schakt No 23
- c Schakt No 4
- d Smedjegr.

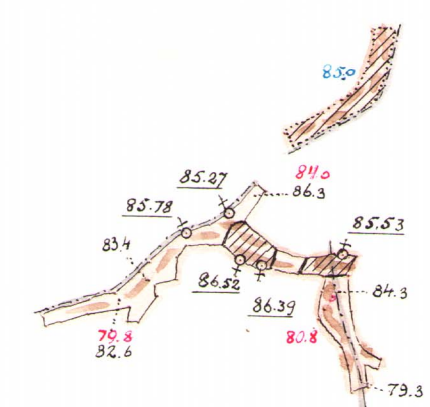
Öfverkompleteringsblad till Carta

Spexeryds Grufvor,

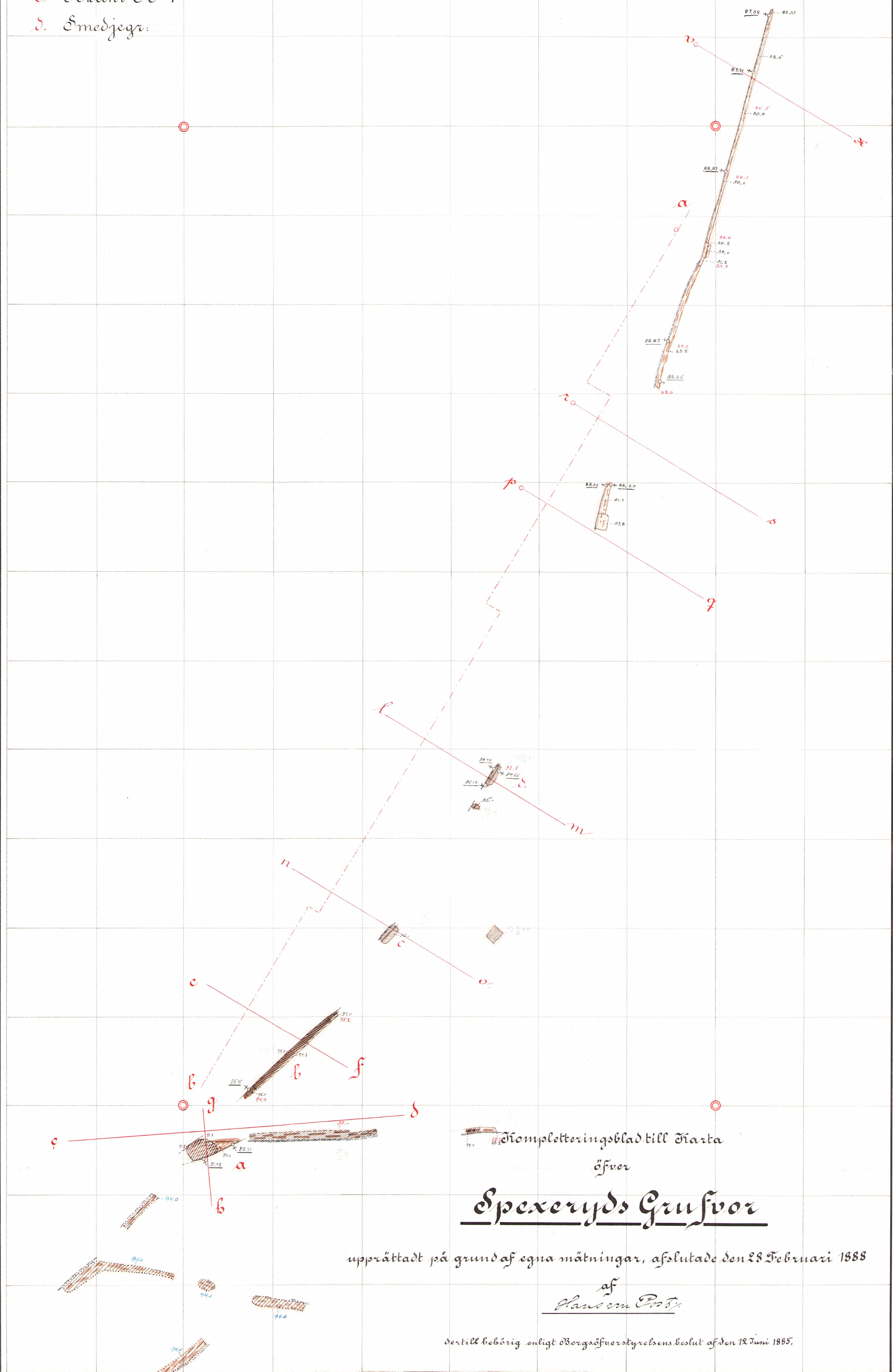
upprättadt på grund af egna mätningar, afslutade den 28 Februari 1888

af
Hans von Post

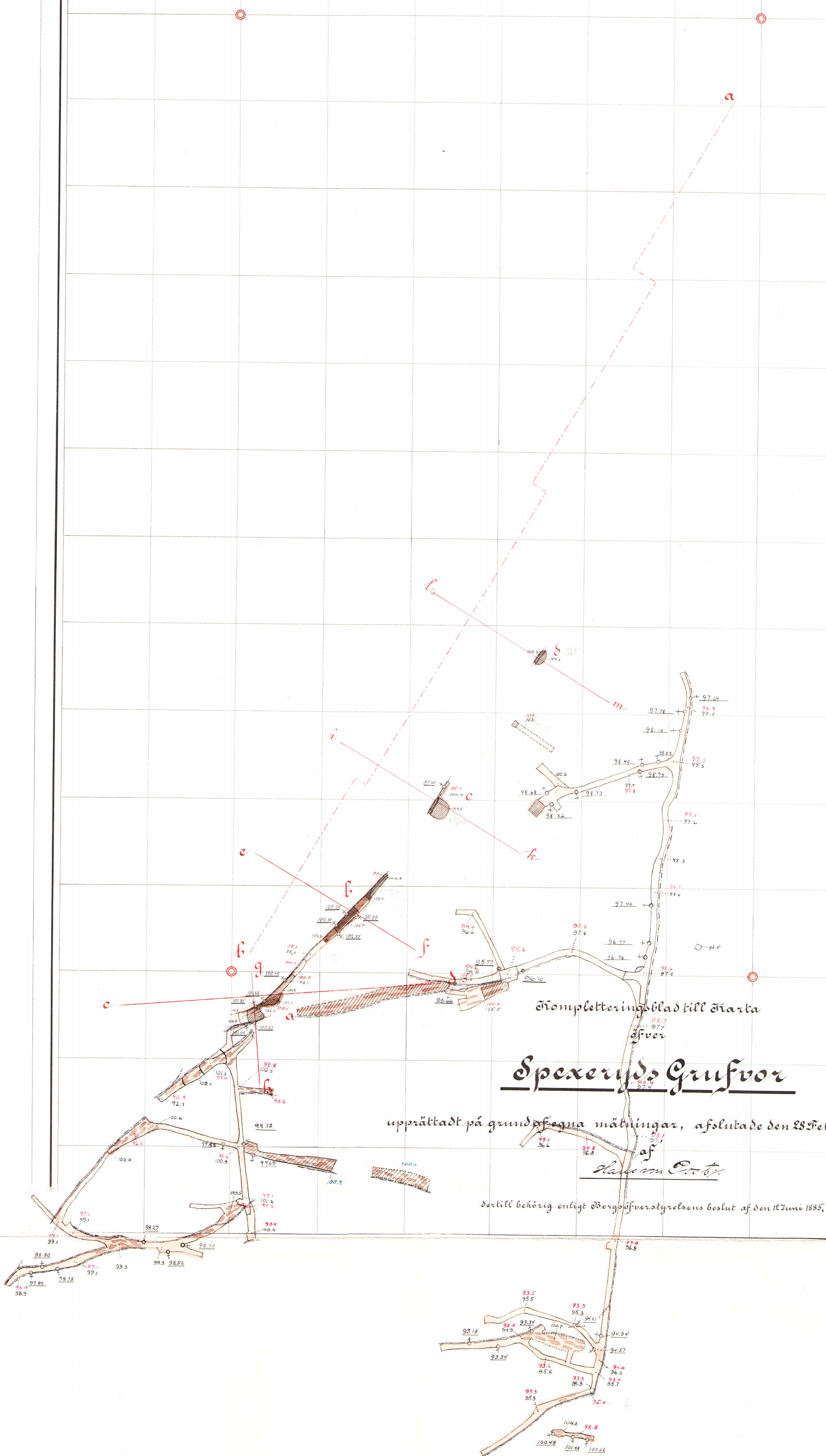
Ser till behörig enligt Bergsöfverstyrelsens beslut af den 12 Juni 1885

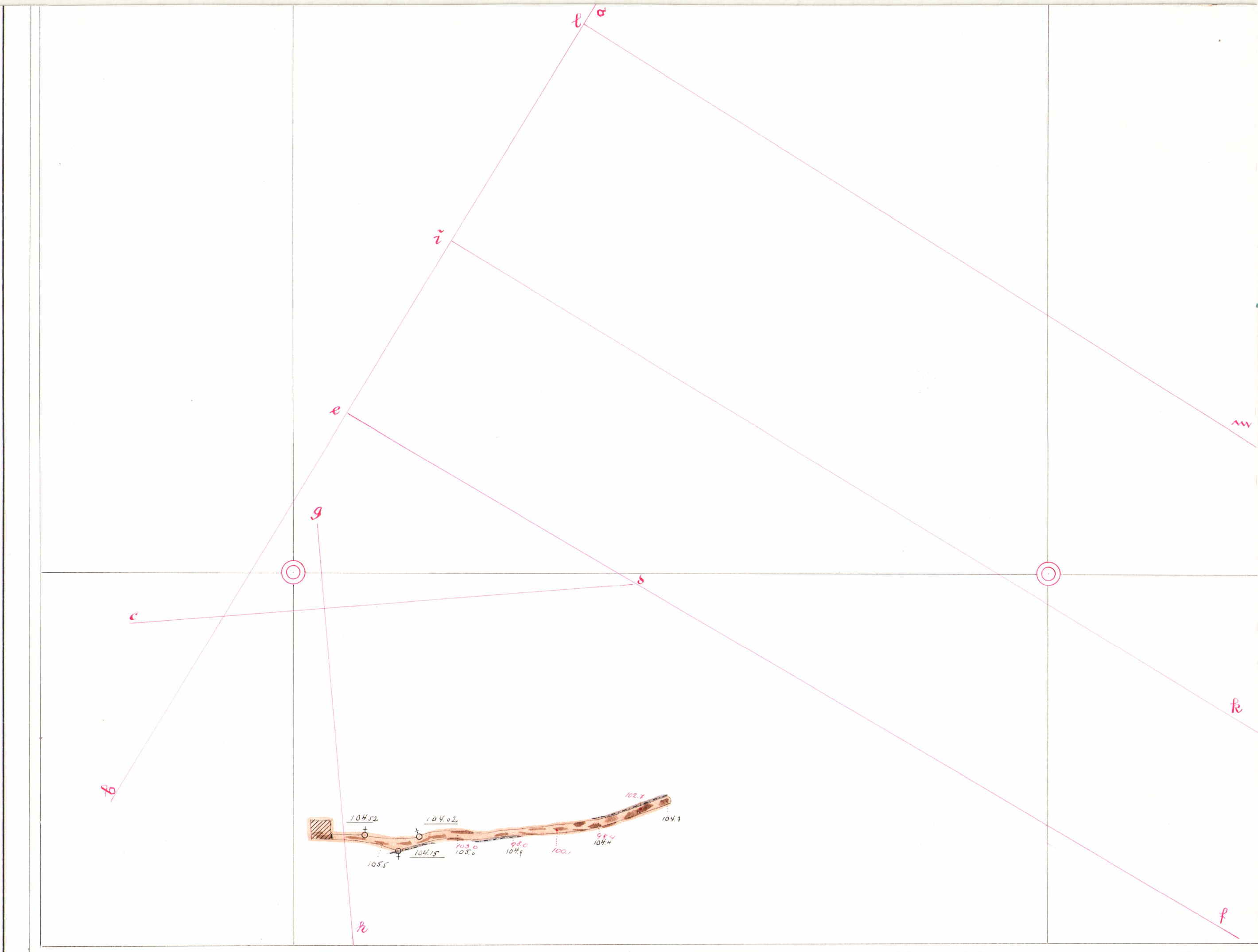

- a Tristegr.
 b Sebakt Me 2 3
 c Sebakt 6 4
 d Smedjeggr.

- a Tristeqr.
- b Schakt No 2 & 3
- c Schakt No 4
- d Smedjeqr.

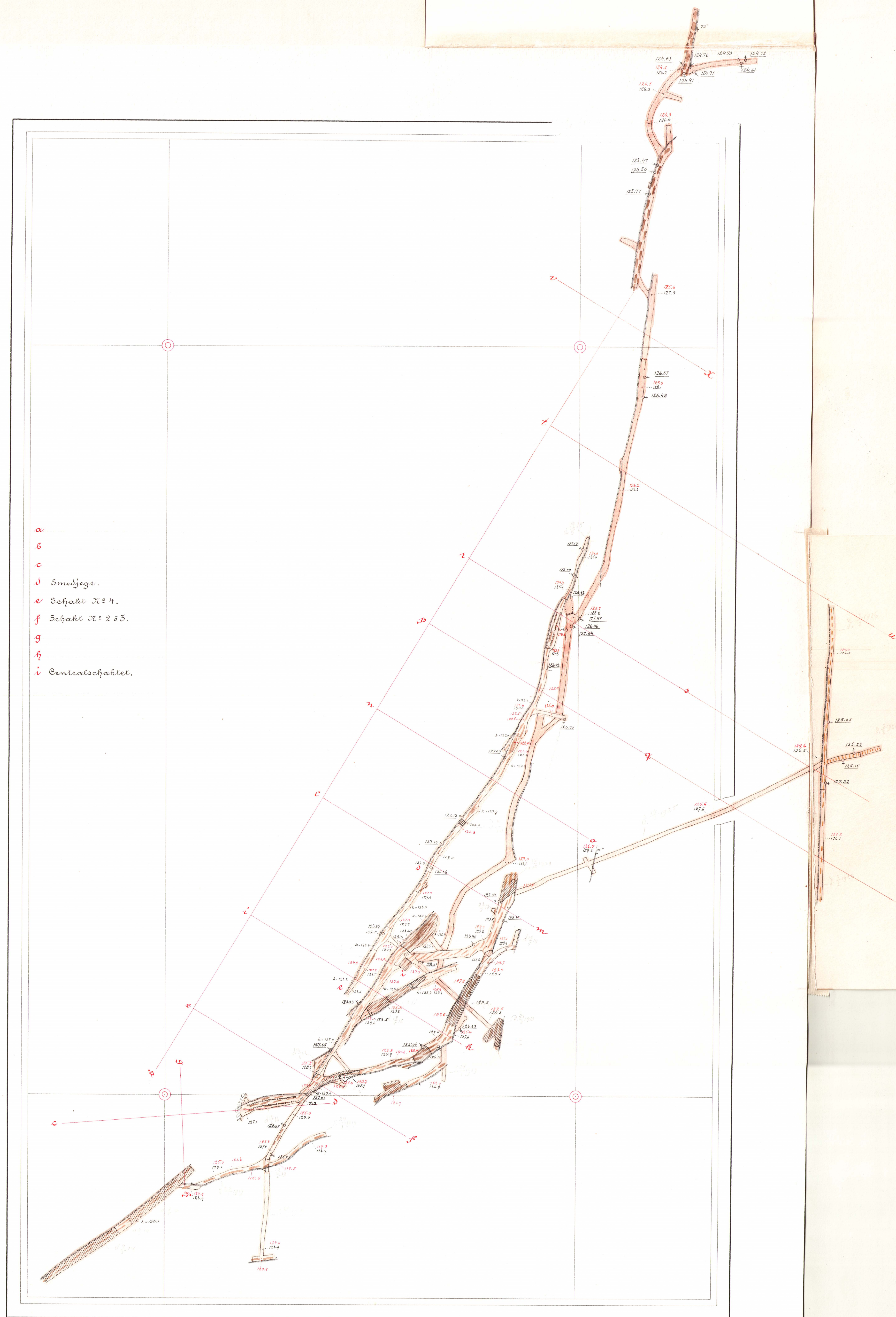

a
 b
 c
 d
 e
 f
 g
 h
 i Centralschaktele

a Integre
 b. Schakt $56 \approx 2 \approx 3$
 c. Schakt $56 \approx 4$

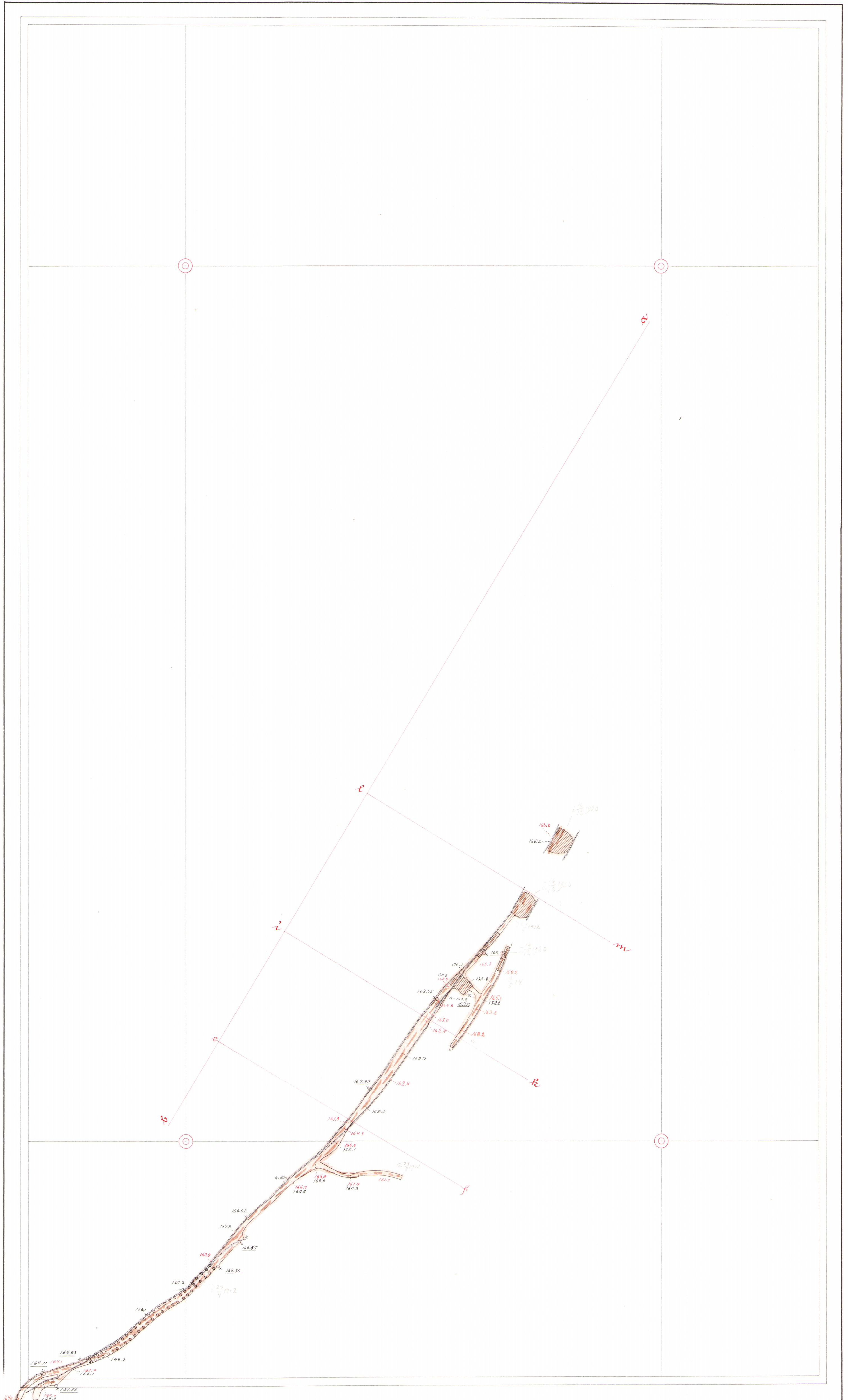
- a
- b
- c
- d Smedje.
- e Schakt N: 4.
- f Schakt N: 253.
- g
- h
- i Centralochakt.

- a
- b
- c
- d Smedjegat.
- e Schakt N: 4.
- f Schakt N: 2 & 3.
- g
- h
- i Centralochaket.

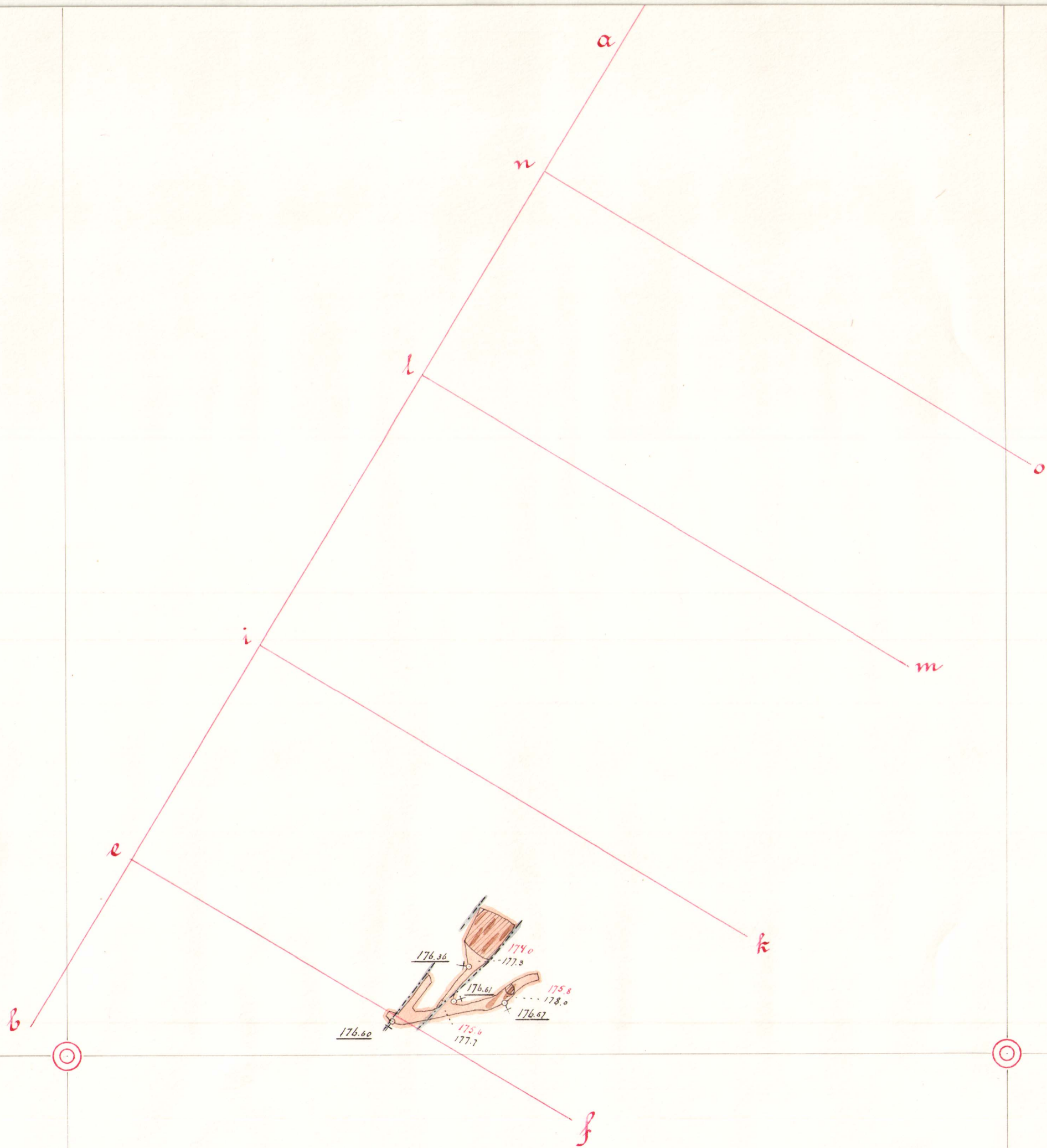
Fol. 14 enl. gamla mätningar.

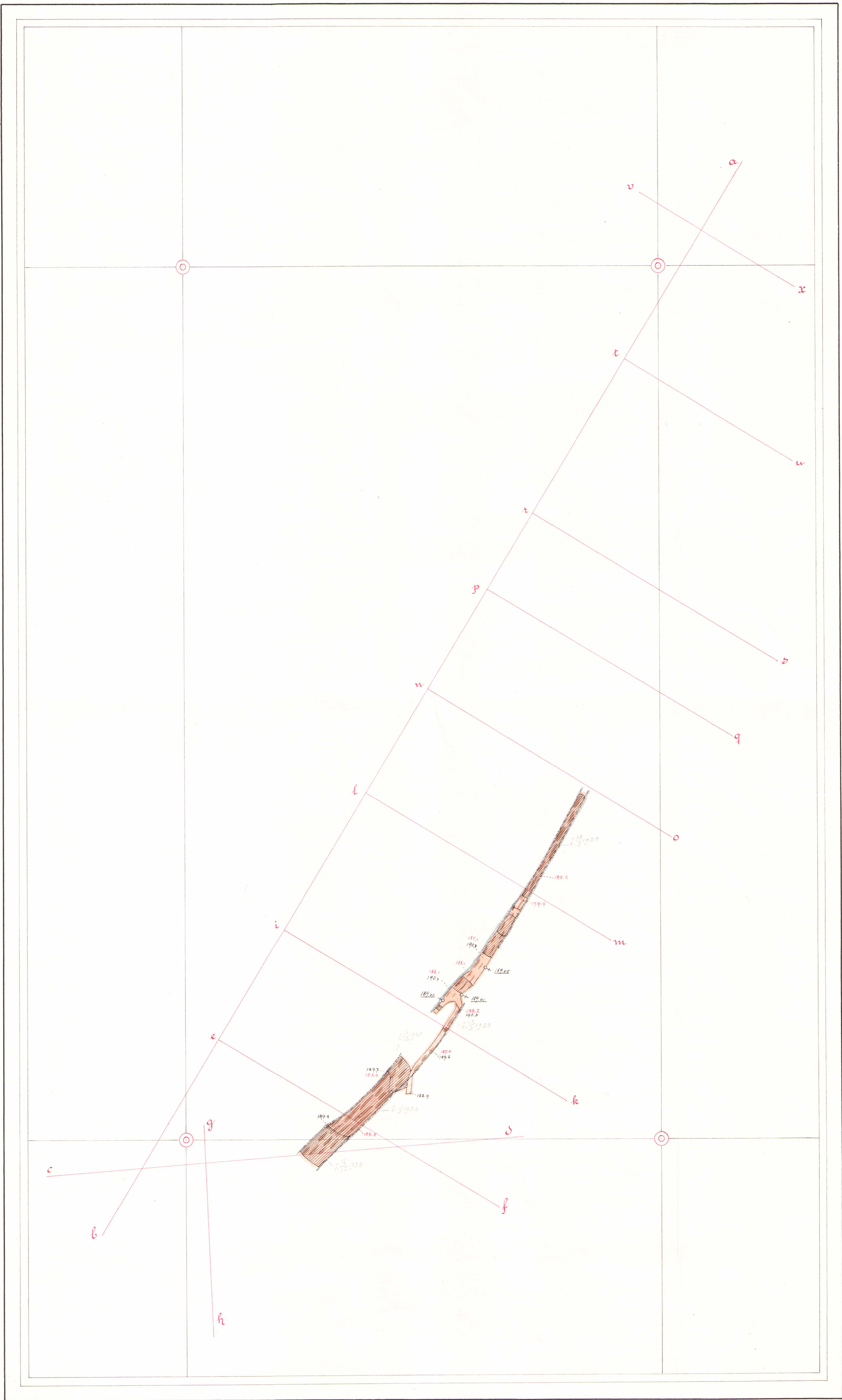

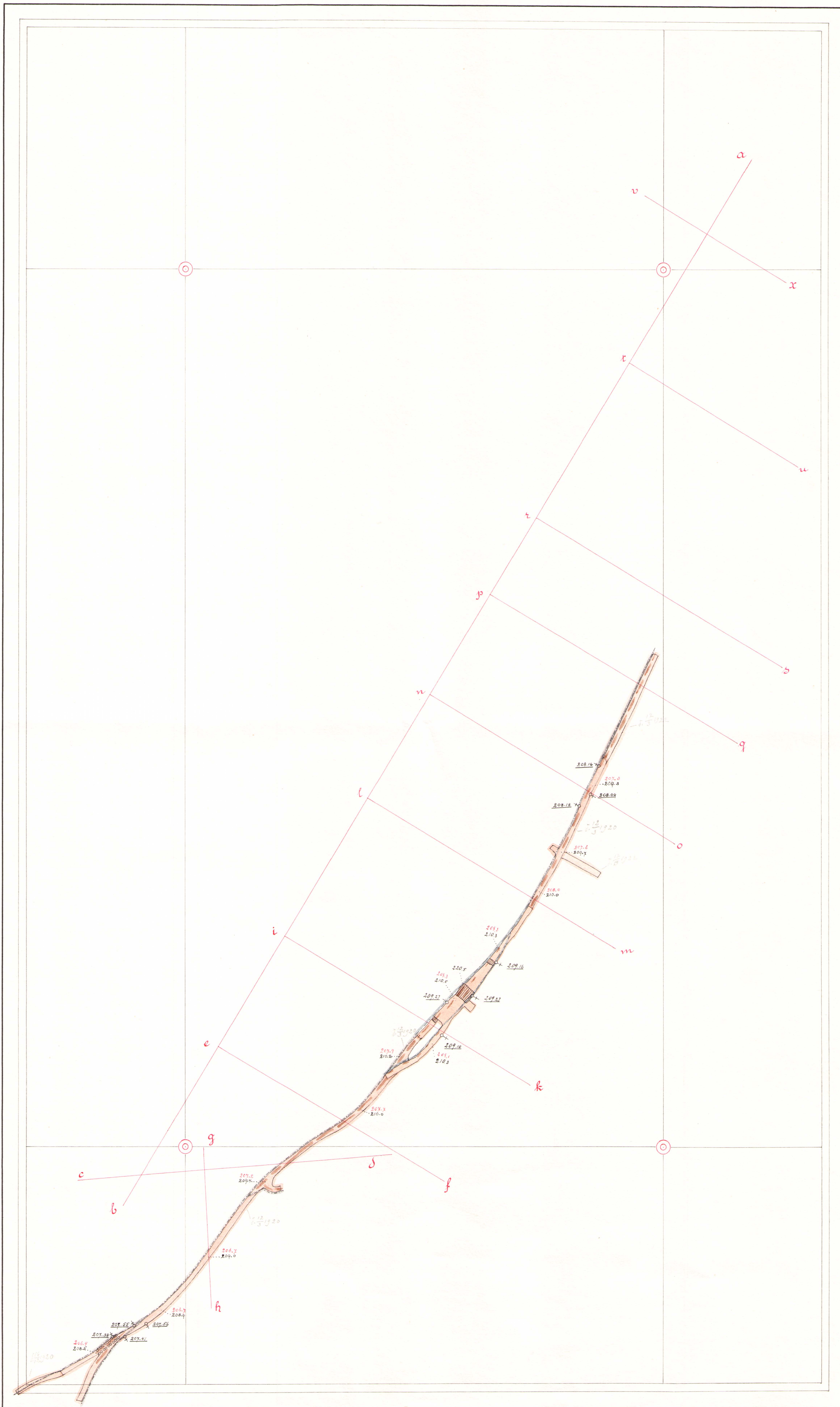

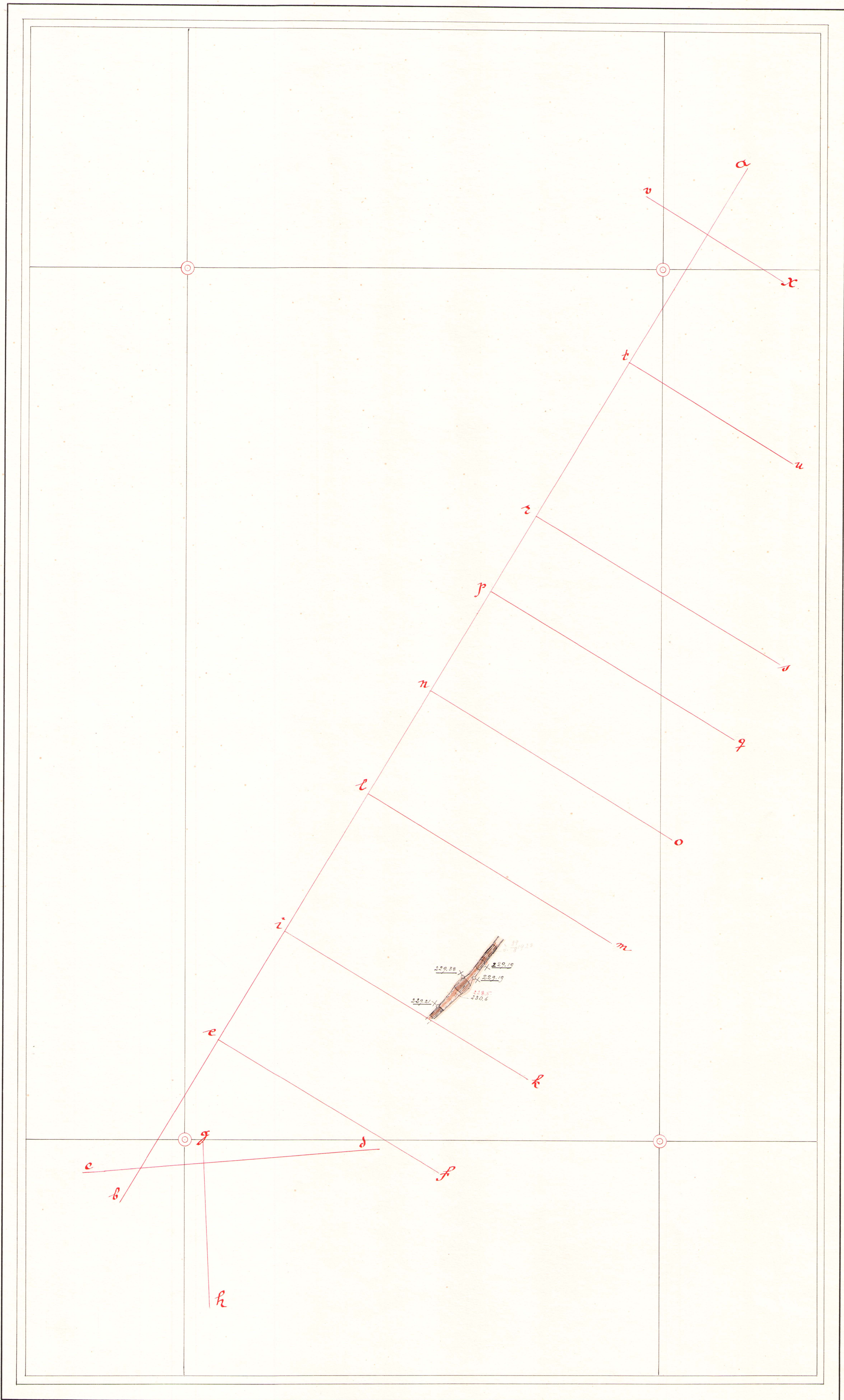

Ink. Komm. Koll.
D. No. 3987

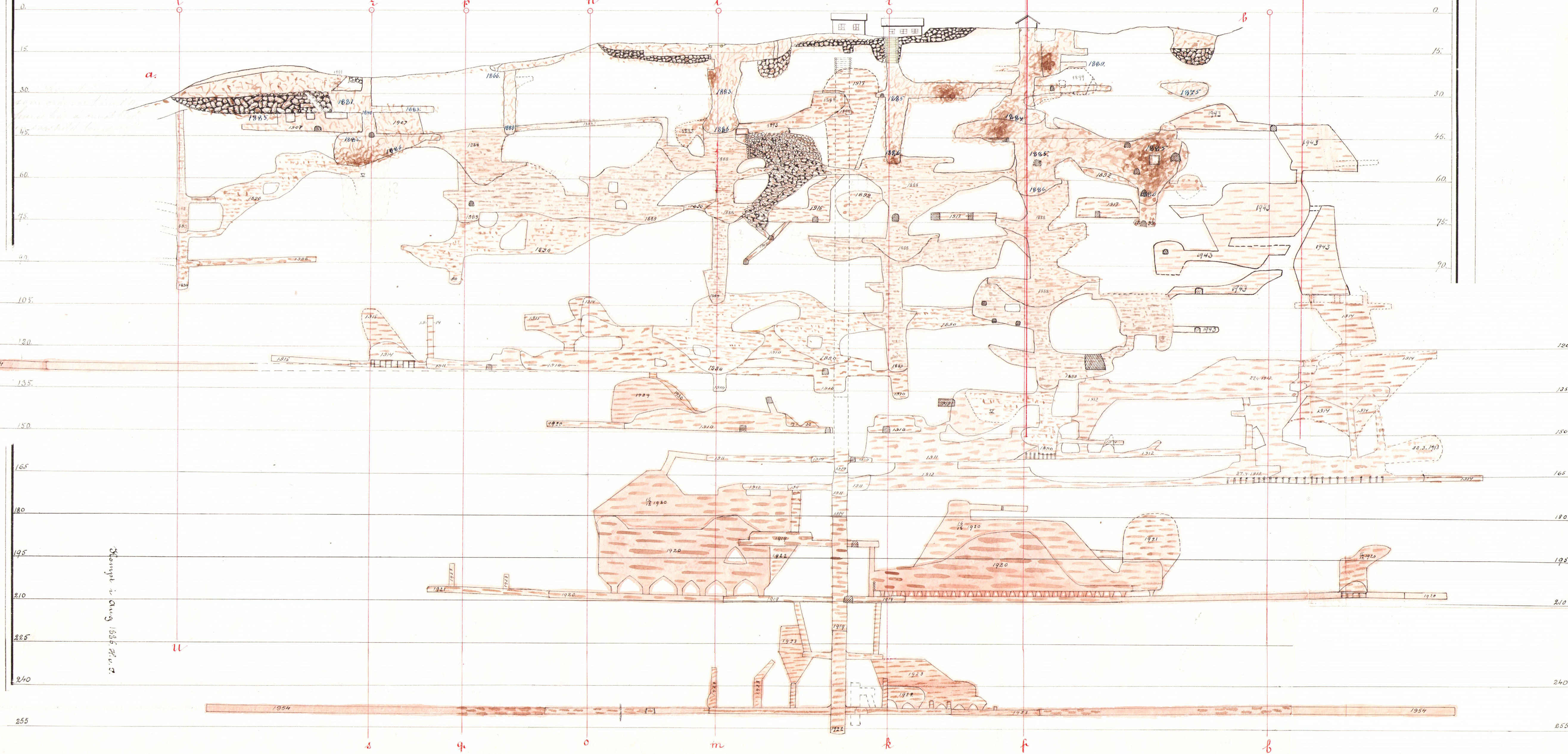

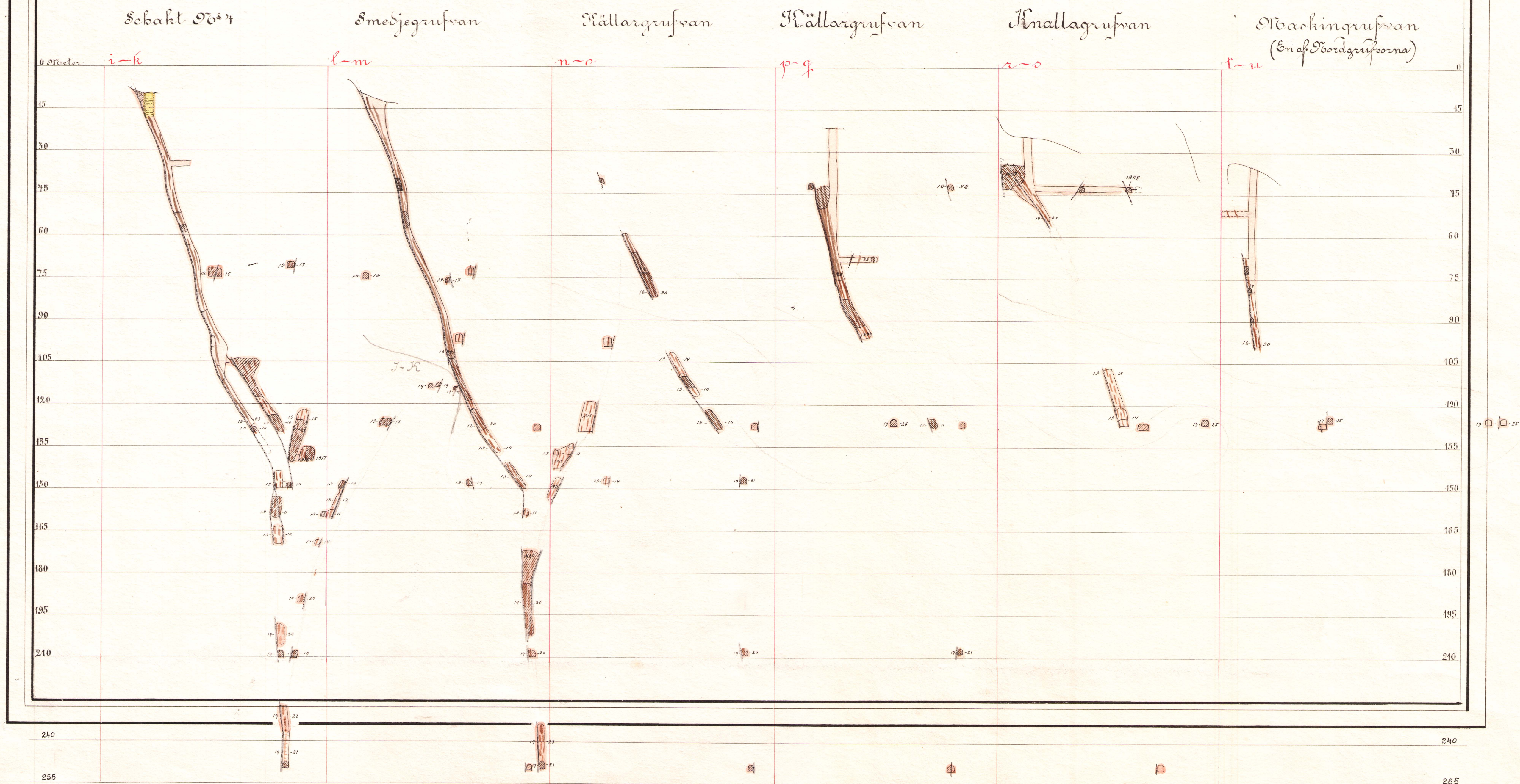

efter a b

Markingsruvan Stordalsruvorna Knullagr. Källagr. Smedje. Skakt 50:4. Skakt 50:2 och 3. Grufvan 50:1. Skakt 50:2 och 3.

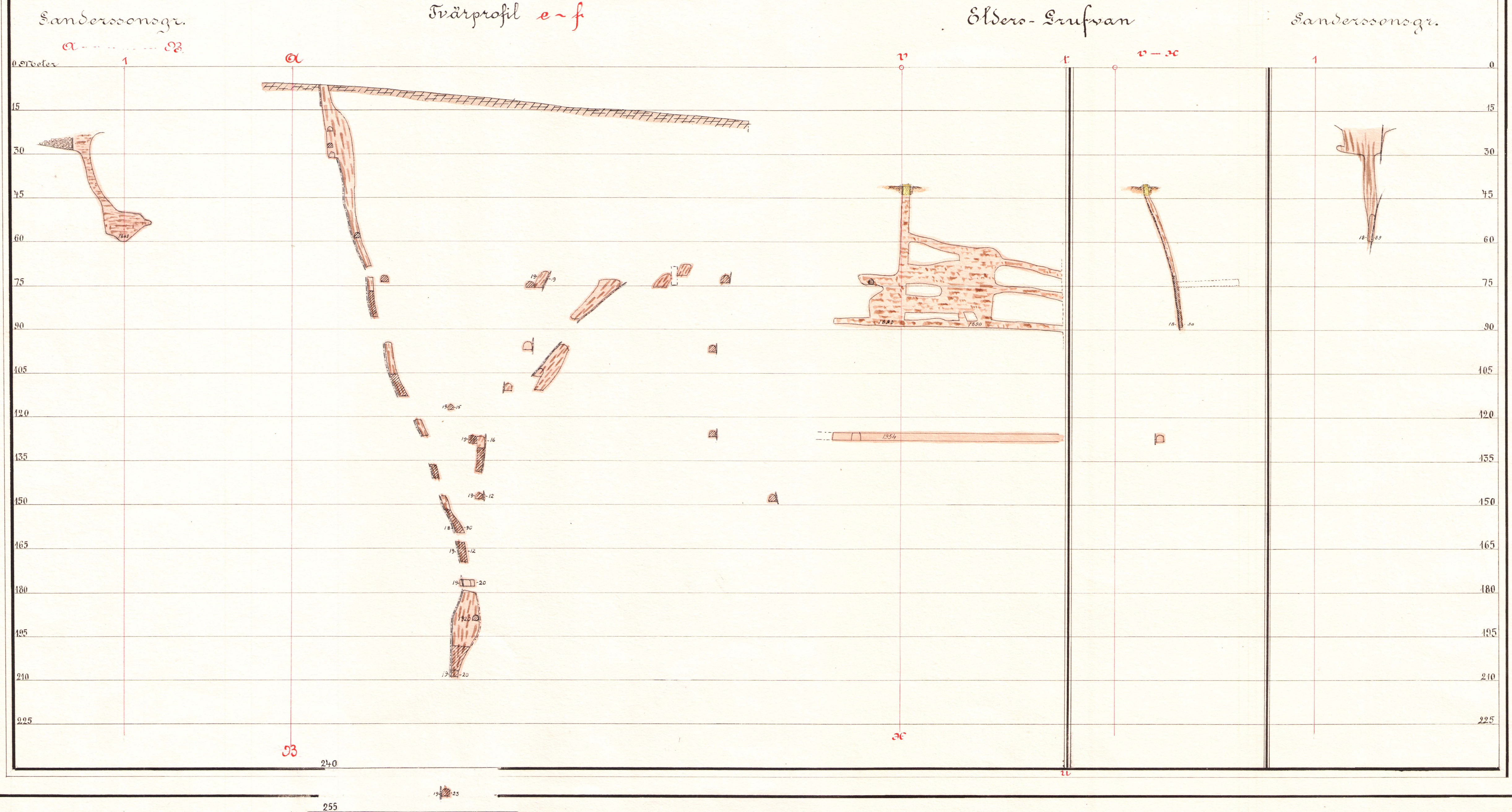

Profiler

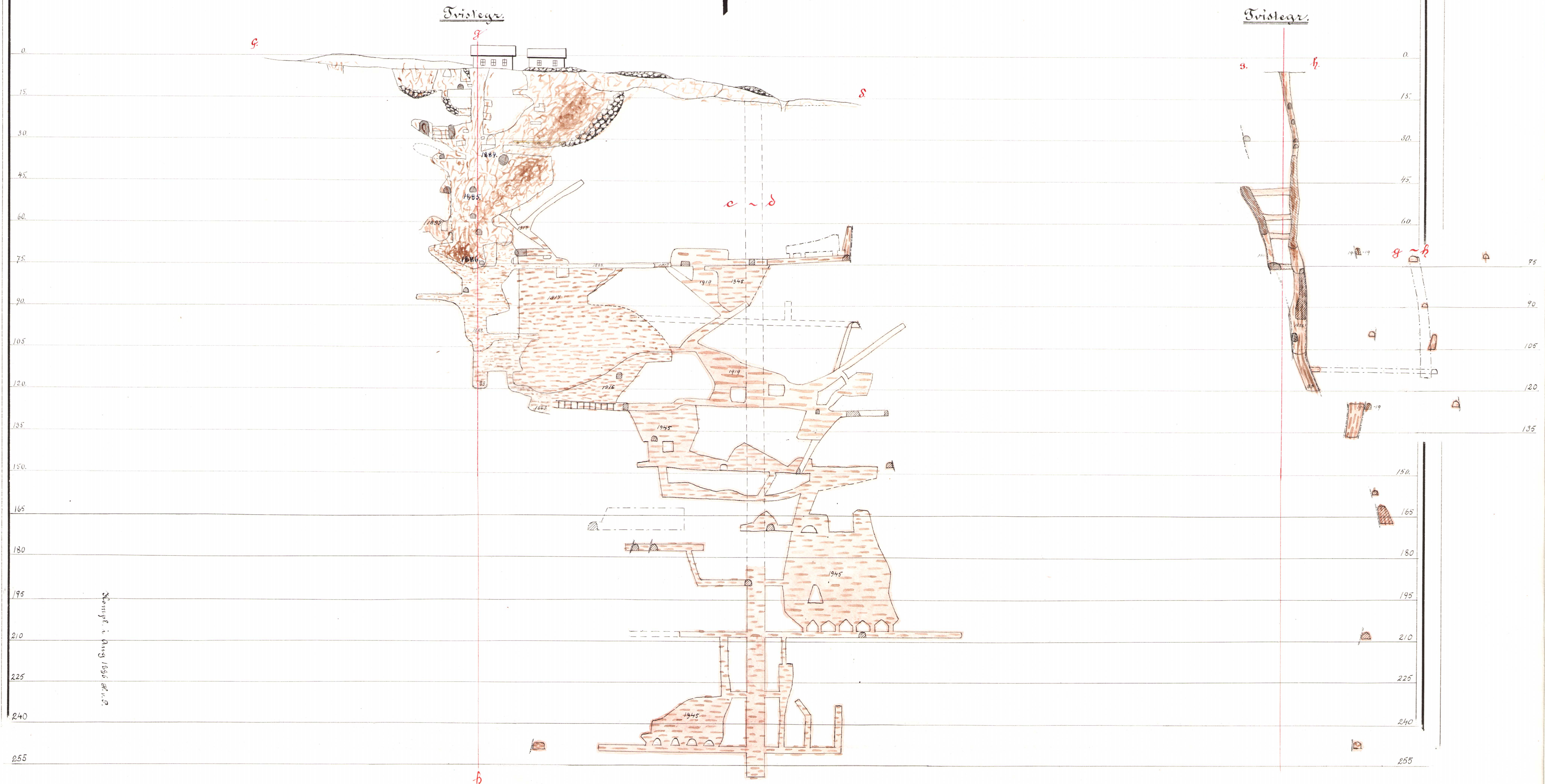

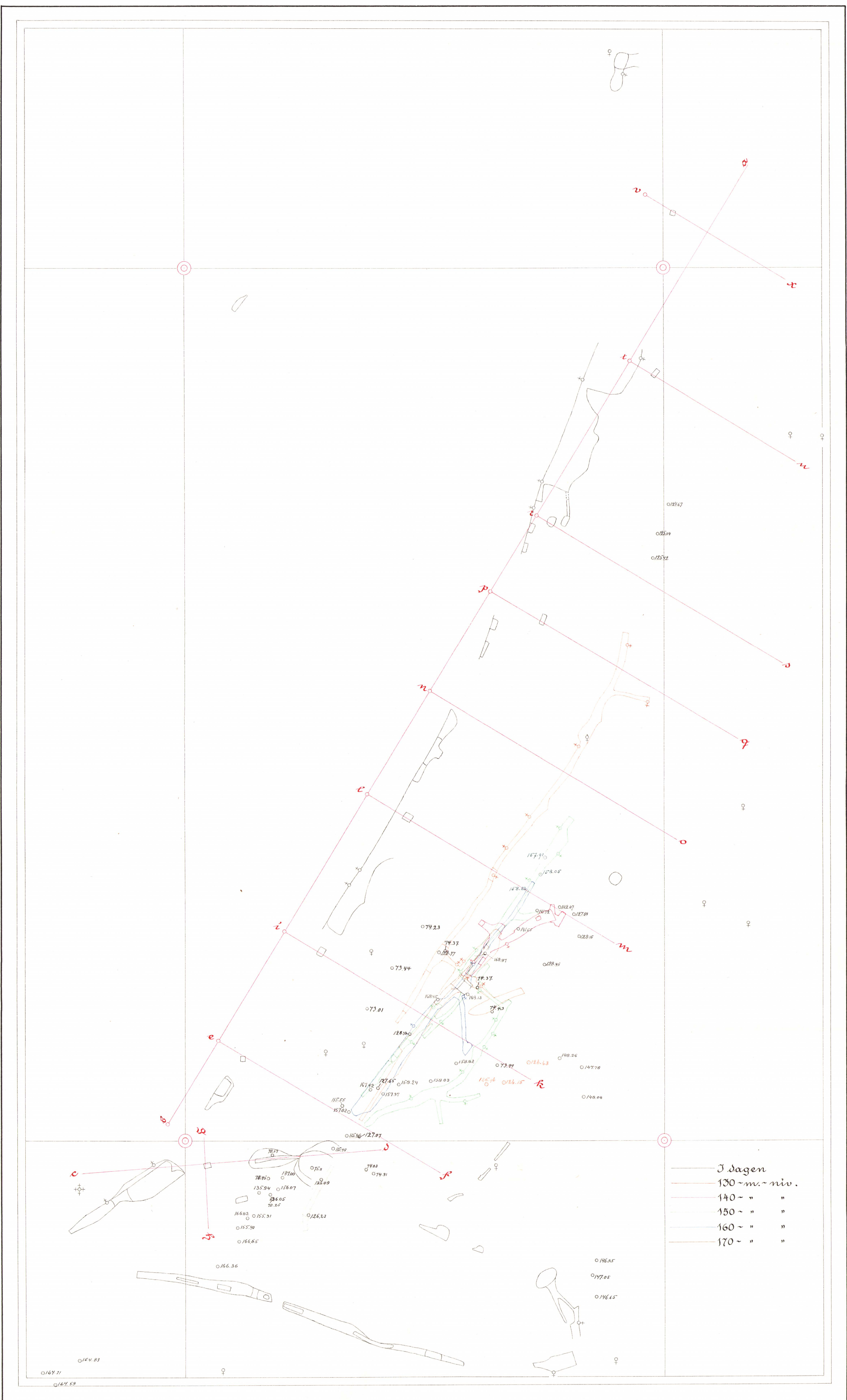

Profiler

Profiler,

70.

Beskrifning till kartan öfver
Spexeryds mangangrufvor i Ode-
stugu och Rogberga socknar, Fön-
köpings län.

Grufvofältet omfattar flera ut-
mål, hvilka alla finnas utlagda på
den af mig förliden är upprättade ut-
målskartan med förklaring öfver Spe-
ryds, Hohnuts och Ludvigsbergs gruf-
fält.

Malmen vinnas hufvudsakligen ge-
nom verkligt grufvuarbete, men en
del förekommer som lösa jordstenar
i dammjorden och uppsökes med det jord-
reynningar. Den består af pyrolusit och
manganit jemte något blad samt upp-
träder såsom små ådror eller "strålar",
eller utgör själfva bindemedlet i en stor-
artad brecciebildning. Någon beständ
gångart kan ej angifvas, utan äro själf-
va bröckstyckena i denna breccia delar
af urberget, som är en röd, temligen
grofkorrig granitgneis, eller angifvas
de små malmådrorna af en svart man-
gankisel, mer och mindre sönderdelad fält-
spat och kalkspat - den senare tyckes före-
komma rikligast i de nora grufvarna
och i ästra hufvudgången. Såväl i den
ena som den andra formen är malmen
bildad såsom sprickfylld och sammans-
satt på följande sätt: var den

Först hafva sprickor och rennor uppstått i berget, som isymmetriskt utmed dessa utträd och sönderfallit i små stycken och korn jämte fint fördeladt stoft, som hållits uppslammadt i vatten. Men vattnet, som kommit dels från ytan, dels från bergets otaliga små sprickor, har under vägen låst en del mangansalter och dessa hafva genom uppsludering blifvit utfälda i mellanrummen såsom de nämnda mineralerna.

Natursedimentationen består af ett temligen vidlyftigt gångsystem, till hvilket äfven Hohults och Ludvigsbergs fyndigheter höra. Inom Spererydsfältet äro gångarne dock vida karrikare och fortsätta i dalgången flera tusen fot norr om dess nordligaste grufva, Hergårdsgrufvan.

När första blicken på kartan finner man en bestämmd hufvudgång, hvilken utsänder sidogångar åt öster, som korsas af andra, med hufvudgången mer och mindre parallella gångar. Arbetarne i dessa grufvor hafva, på grund af denna de fyndiga gångarnes fördelning, gifvit dem den ganska träffande benämningen "strålar".

Hufvudgången stryker i den södra delen af fältet i nordöst-sydvest och utsänder från grufvan nr 1 en sidogång åt öster bearbetad med Tristegrufvan. Redan

i grufvan Nr 2 och 3 har den en mera nordlig riktning, hvilken ännu mera åkas i Inredjegrufvan och de norr om belägna grufvoförsken, tillts den i Hergårdsgrufvan går nästan fullkomligt i norr och söder. Stupningen är åt syd-öst och öster.

Den omtalade sidogången, som korsar hufvudgången i grufvan nr 1, stupar åt söder och har sin fortsättning i Tristegrufvan samt inkommer i närheten af Sanderssons grufva från en annan, den östra hufvudgången — den förut omtämda kallas den vestra hufvudgången. Inom Hohults område finnes en parallellgång till Tristegrufvegången och på denna är Hohults grufva anlagd.

De öfriga gamla, nu vattenfyllda grufvorna tillhöra antingen den östra hufvudgången, eller angifva de flera andra gångar.

På de sista åren har arbetet egentligen bedrifvits i Tristegrufvan, grufvan Nr 2 och 3, Inredjegrufvan och Nordgrufvan, i de öfriga har intet eller endast förvararsarbete egt rum. Den första är den djupaste och den enda, som för närvarande brytes. Dess vägar äro, isymmetriskt vid båda gaflarne, ganska lösa, och ras har inträffat, som ses af kartan. I den vestra gaflen har den

derstädes påträffade lersläppan orsakad
stälpet. Samma släppa förenar sig
sannolikt i grufvan Nr 1, inom Flo-
kult område med en annan, som
följer vestra hufvudgången, ibland
tumligen bred, men oftast rådt smal.
Klefsa Vinkelverk den 20 mars 1884,

Felix Hoppe.

En kort förklaring till utmåls-
kartan öfver Spexvads, Flokults
och Ludvigsbergs grufvefält i Jön-
köpings län, upprättad af undersek-
nad.

De i kartan med dubbla cirklar
utmärkta hörnroser till utmålen äro
inlagda på grund af markscheider-
mätningen, de med enkla cirklar äro
antingen i återfunna på marken,
eller hafva de legat utom området
för mätningen och äro därför kon-
struerade med tillhjälp af utmålspro-
tokollen.

Utmål hvars gränser äro tecknade
med röda, streckade linier äro inom
Spexvadsfältet af åren 1869 och 1878 samt
de med blå linier af åren 1831, 1836 och
1837. Genom Kongl. Commerce-Colle-
gii utelag den 31 december 1878 äro de
fordna Herrgård-, Nordgrufve- och
Storgrufve utmål sammanslagda
till ett utmål (A) under namn af
Herrgård- och Storgrufve utmål
samt tvänne äldre utmål förena-
de till ett (B) under namn af Stor-
grufve utmål. Utom dessa finnas
Rålvågsgrufvans (C) och tiemme
äldre utmål (D) samt tvänne andra,
som enligt utmålsförutvinningsprotokoll

den 23 och 24 april 1878 benämnas Mellanfältets /B/ och Tristegrufve /C/ utmät.

Hobults trenne utmät, Hobult, Johan och Adolf, åro af år 1868. Af dessa år Adolfs utmät ike funnits öfverensstämmande med protokollet, emär dess ena vinkel vid gränsen till Johans utmät ej är såd.

Kristiansgrufvans och Nya Anaryds utmät, båda tillhörande Ludwigsbergspåltö, lades år 1883 och skulle, enligt protokollet, det förnas vestra gräns till en del utgöras af Spexeryds /Mellanfältets/ östra. Men då designationen tydligen visar, att det nordöstra hörnruset till Adolfs utmät blifvit antaget som hörnruset till Spexeryds, så blifva gränserna till dessa båda omöjliga att pröva — protokollet och designationen stå, så vidt jag kan finna, i stid med hvarandra. Af denna orsak åro vid hörnen frågetecken utsatta.

Klifva Nihilverk den 18 maj 1884,

Felix Hoppe.

Obs!

Endast 5 H. Skuphår.